Lietas Nr. C15124116
Lietas arhīva Nr. C-1241-16/3

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**

Jelgavā 2016.gada 10.maijā

Jelgavas tiesa: tiesnese D.Ruško, izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

Prasītāja/pers. A/ iesniegusi tiesā prasības pieteikumu pret atbildētāju /pers. B/, kurā lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai bērna /pers. D/ uzturam ik mēnesi uzturlīdzekļus Ministru kabineta noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai.

Prasībā norādīts, ka puses ir 2013.gada 26.oktobrī dzimušā /pers. D/ vecāki. Bērns atrodas prasītājas aizgādībā. Atbildētājs uzturlīdzekļus dēla uzturam nedod. Lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja valstī noteiktos minimālos uzturlīdzekļus bērna uzturam, norādot, ka atbildētāja dzīvesvieta nav zināma, puses nekontaktējas un atbildētājs par bērnu neinteresējas.

Prasība pamatota ar Civillikuma 179.pantu.

Civilprocesa likuma 250.$^{25}$ panta otrā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Prasītāja nav lūgusi lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

Atbildētājam atbilstoši Civilprocesa likuma 250.$^{21}$panta prasībām nosūtīts prasības pieteikums un tam pievienoto dokumentu noraksti, kā arī paskaidrojuma veidlapas. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.$^{22}$ panta prasībām atbildētājam izskaidrotas procesuālās tiesības. Ievērojot, ka tiesas dokumenti atbildētājam tika nosūtīti uz deklarēto dzīvesvietu, atbilstoši Civilprocesa likuma 56.$^{2}$ pantam, tad uzskatāms, ka atbildētājam tiesas dokumenti ir izsniegti.

Atbildētājs nav iesniedzis tiesā paskaidrojumus, kā arī nav lūdzis lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Ievērojot to, ka puses nelūdza lietas izskatīšanu tiesas sēdē un tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lieta tiek izskatīta rakstveida procesā un pusēm savlaicīgi paziņots par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Motīvu daļa

Novērtējusi prasības pieteikumā norādītos apstākļus kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

Ar lietā esošo dzimšanas apliecības fotokopiju (lietas 14.lapa) pierādīts, ka 2013.gada 26.oktobrī dzimušā /pers. D/ vecāki ir /pers. A/ un /pers. B/.

Lietā nepastāv strīds, ka bērns dzīvo pie prasītājas un viņa īsteno bērna aizgādību.

Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta pirmā daļa nosaka, ka ikvienam bērnam ir tiesības uz viņa fiziskajai, psihiskajai, garīgajai, tikumiskajai un speciālajai attīstībai nepieciešamo dzīves līmeni. Minētā panta otrā daļa nosaka, ka uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnus, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Minētā likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka Bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. Savukārt Bērnu tiesību aizsardzības likuma 24.panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka atbilstoši Civillikuma noteikumiem vecāku pienākums ir rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Vecāku pienākums ir sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

Atbilstoši Civillikuma 179.pantam vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. (..) Minētā panta otrā daļa nosaka, ka pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Tiesa uzskata, ka vecāku pienākums apgādāt bērnus ir absolūts, neatkarīgi no apgādībā esošo personu skaita vai personas ienākumiem.

Atbildētājs nav iesniedzis tiesā pierādījumus par savu mantisko stāvokli.

Tiesa atzīst, ka prasītājas pieprasītais uzturlīdzekļu apmērs neprasa vērtēt atbildētāja mantisko stāvokli, jo tas ir valdības noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā, kuru katram vecākam, neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, ir pienākums nodrošināt saviem bērniem.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo un ceturto daļu, līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1.punktu un 2.2.punktu katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt katram savam bērnam līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai minimālos uzturlīdzekļus – 25%

apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, un no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai minimālos uzturlīdzekļus – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Tiesa uzskata, ka nepilngadīgā bērna interesēs ir piedzenami uzturlīdzekļi 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1. un 2.2.punktā noteiktajā apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī.

Kā norādīts Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 29.augusta spriedumā (lieta Nr. SKC – 556) saskaņā ar LR Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu, ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā. Katrai fiziskajai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Iztulkojot šīs tiesību normas savstarpējā saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, tas ir, pielietojot tiesību normu tulkošanas sistēmisko metodi, Senāts atzinis, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, proti, no 2015.gada 21.decembra.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji – prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 33.panta otrajai daļai tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai daļai. Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktam prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu.

Tādējādi, no atbildētāja, atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu, piedzenama valsts nodeva 166,50 *euro*, kas aprēķināta no prasības kopsummas 1110,00 *euro*. Tiesa izskaidro, ka valsts nodeva 166,50 *euro* apmērā maksājama Valsts kasē, NMR. 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, 0539 valsts nodeva.

Tāpat no atbildētāja piespriežami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 8.50 *euro* (lietas 2.lapa) par tiesas dokumentu piegādāšanu, kuru iemaksa jāveic šādos rekvizītos: ekonomiskās klasifikācijas kods-21499, saņēmējs Tiesu administrācija, Mūkusalas iela 41b, Rīga, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās Personas reģ. Nr. 90001672316, Saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TRELLV22, Konta nr. LV51TREL2190458019000.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8. un 97.pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt prasību pilnīgi.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot ar 2015.gada 21.decembri līdz bērna septiņu gadu vecumam un 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi no bērna 7 gadu vecuma līdz bērna pilngadībai, kas ieskaitāms kontā LV90HABA0551037139503, AS "Swedbank".

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/,par labu valstij tiesas izdevumus - valsts nodevu 166,50 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8.50 *euro*.

Noteikt /pers.B/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu, uzliekot par pienākumu iesniegt Jelgavas tiesā līdz 2016.gada 10.jūnijam pierādījumus par tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos.

Tiesas spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas - 2016.gada 10.maija Zemgales apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Jelgavas tiesā.

Tiesnese D.Ruško